STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA DÁMASA RUIZ-JARABA COLOMERA

přednesené dne 8. dubna 2008 [1]

I – Úvod

1. Rechtbank van koophandel Brussel (obchodní soud prvního stupně v Bruselu) klade čtyři předběžné otázky: dvě z nich se týkají legality opatření přijatých belgickými celními orgány v rámci boje proti padělání zboží; ostatní se týkají použití informací získaných v rámci uplatnění těchto opatření v soudních řízeních proti paralelním dovozům, mimo právní úpravu přijímání opatření celními úředníky k identifikaci nedovolených napodobenin výrobků.

2. Množství významů slova „pirát“ [z řeckého πειρατής (peirates): bandita, loupežník] není překvapivé. Jakožto podstatné jméno je každé dítě schopno popsat tento pravzor prostým výčtem jeho nejcharakterističtějších rysů: dřevěná noha, hák místo ruky, ježatý vous a páska přes oko, daň za zvolený hazardní životní styl, plný dobrodružství a nebezpečí.

3. Toto ztvárnění se předává z generace na generaci minimálně od období romantismu 19. století [2]; i takový autor, jako je Balzac, kterého nelze podezírat, že by následoval diktát tohoto literárního stylu natolik zakořeněného v první polovině 19. století, zahrnul spiknutí pirátů do jednoho ze svých románů, bezpochyby jako trik k umocnění dramatičnosti strastiplného života Madame D'Aiglemont [3].

4. Podstatné jméno je v dalším významu užíváno jako přídavné jméno, zejména tehdy, je-li připojeno k určitému zboží, čímž naráží na nedostatek pravosti nebo na jeho uvedení na trh prostřednictvím neortodoxních cest. Tento význam je však v kontrastu se skutečnou kořistí těchto postav, neboť tím, co považujeme za protiprávní, není ukradené bohatství, ale jeho násilné odcizení opráv-

1 — Původní jazyk: španělština.

2 — Hollywood přetransformoval vzhled těchto sympatických hrubců zfilmováním dobrodružství kapitána Jacka Sparrowa a jeho nohsledů ve filmech nazvaných v češtině „Piráti z Karibiku“, v nichž je jakákoli podobnost se skutečností čistě náhodná.

3 — Balzac, H. de, *La femme de trente ans,* Ed. Flammarion, Paříž, 1996, zejména s. 217 a násl. (Balzac, H., *Třicetiletá*, Praha, Melantrich, 1982, překlad Josef Čermák), popisuje jak Helena, dcera Madame D'Aiglemont a jejího manžela, se provdá za korzára, aby na palubě jeho lodi Othello založili rodinu; po mnoha trápeních a boji proti lodi Saint-Ferdinand, jíž velí generál, otec Heleny, ztroskotá u břehů Cantabre a podaří se jí zachránit pouze jedno z jejích dětí.

něným vlastníkům. Jeden básník v ódě na vzpouru, která je typická pro tehdejší dobu, označil loď za nejvzácnější majetek piráta, který má větší cenu než úžasné ukradené poklady [4].

5. V rámci právní diskuze, jejímž předmětem musí být toto stanovisko, lze s trochou představivosti přirovnat podniky, které provádí paralelní dovoz, k pirátům, a ty, kteří hájí svá práva duševního vlastnictví ke korzárům, což byli ti, kteří získali „licenci korzára" od svých vlád k tomu, aby honili lodě nepřátelských velmocí. Nicméně v evropském právu jsou tyto pojmy převráceny, neboť ačkoli výše uvedené přirovnání se uplatní na obchod se třetími zeměmi, v obchodu Společenství jedná paralelní dovozce v souladu se zákonem, přičemž má licenci korzára k tomu, aby pronásledoval společnosti, které se pokoušejí o porušení této svobody pohybu. Vše závisí na úhlu pohledu, neboť pro tyto velké podniky představují „free riders" nebo paralelní obchodníci skutečné piráty [5].

4 — Espronceda, J. de, (1808–1842) autor „La canción del pirata" (Píseň piráta), sebraná do *Las mil mejores poesías de la lengua castellana (Tisíc nejlepších básní v kastilštině),* Ediciones Ibéricas, 31ª ed., Madrid, 1995, s. 302-303, složil tyto verše: „Que es mi barco mi tesoro, / que es mi Dios la libertad, / mi ley la fuerza y el viento, / mi única patria la mar" (ať je mi loď pokladem, mým bohem ať je svoboda, vírou pak síla a vítr a vlastí jedinou moře).

5 — Toto označení se vztahuje na určitý typ pirátů, kteří působí převážně v Karibiku a naprosto volně podle libosti kradou. Olivier de Oexmelin ve své knize *Historia de los aventureros que se distinguieron en las Indias* popisuje zajímavé podrobnosti o životě těchto bukanýrů, například částku, kterou obdrželi jako odškodnění za zmrzačení v boji:sto piastrů za oko a šest set piastrů za pravou ruku. Melegari, V., *Piratas, corsarios y filibusteros,* překlad do španělštiny Fermín Muñoz, Ed. Bruguera, Barcelona, 1968, s. 82 a násl.

II – Právní rámec

A – *Právní úprava Společenství*

6. Boj proti obchodování s padělaným zbožím a s nedovolenými napodobeninami tohoto zboží je upraven nařízením (ES) č. 1383/2003 [6], jakož i prováděcím nařízením (ES) č. 1891/2004 (dále jen „prováděcí nařízení") [7].

7. Článek 1 odst. 1 nařízení č. 1383/2003 popisuje působnost tohoto nařízení tím, že stanoví podmínky, za kterých celní orgány přijímají opatření, existuje-li podezření, že zboží porušuje práva duševního vlastnictví, protože se jedná o padělané zboží nebo nedovolené napodobeniny. Článek 3 odst. 1 vymezuje oblast působnosti tak, že vylučuje pravé zboží, které je v oběhu jakožto paralelní dovoz.

8. K přijetí opatření celními orgány dochází na žádost držitele práva, které bylo údajně porušeno, před tím, než dojde protiprávnímu

6 — Nařízení Rady (ES) č. 1383/2003 ze dne 22. července 2003 o přijímání opatření celních orgánů proti zboží podezřelému z porušení určitých práv duševního vlastnictví a o opatřeních, která mají být přijata proti zboží, o kterém bylo zjištěno, že tato práva porušilo (Úř. věst. L 196, s. 7; Zvl. vyd. 02/13, s. 469).

7 — Nařízení Komise (ES) č. 1891/2004 ze dne 21. října 2004, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1383/2003 (Úř. věst. L 328, s. 16).

jednání, za podmínek stanovených v článku 5 nařízení č. 1383/2003. Pokud však úředníci podezírají určité zboží, článek 4 je opravňuje k tomu, aby z úřední povinnosti upozornili držitele práva k nehmotnému vlastnictví, pozastavili propuštění zboží nebo je zadrželi po dobu tří pracovních dnů od okamžiku obdržení oznámení držitelem práva, aby umožnily zmíněnému držiteli práva podat žádost o přijetí opatření.

9. V obou případech je třeba použít vzor žádosti uvedený v příloze I prováděcího nařízení, k němuž je v souladu s článkem 6 nařízení č. 1383/2003 připojeno prohlášení držitele práva, že přijímá odpovědnost vůči osobám, které jsou dotčeny jeho jednáním nebo opomenutím v případě, že postup zahájený podle čl. 9 odst. 1 je přerušen, nebo se zjistí, že dotyčné zboží neporušuje žádné právo duševního vlastnictví.

10. Šetření celních orgánů je upraveno čl. 4 odst. 2 nařízení č. 1383/2003:

„V souladu s předpisy platnými v dotyčném členském státě mohou celní orgány bez sdělení jakýchkoli informací kromě informací o skutečném či předpokládaném počtu položek a o jejich povaze a před informováním držitele práva o možném protiprávním jednání, požádat držitele práva, aby jim poskytl informace, které mohou potřebovat pro potvrzení svých podezření.“

11. Článek 9 nařízení č. 1383/2003 upravuje dozor celních orgánů nad tím, zda žádost držitele porušeného práva duševního vlastnictví je přijata. První odstavec tohoto článku ukládá celním orgánům povinnost pozastavit propuštění zboží nebo zboží zadržet v případě sebemenší pochybnosti. Druhý odstavec jim ukládá povinnost informovat držitele práva a deklaranta nebo držitele zboží o skutečném nebo odhadovaném množství a skutečné nebo předpokládané povaze zboží.

12. Článek 9 odst. 3 se dělí na tři pododstavce:

„S cílem zjistit, zda bylo porušeno právo duševního vlastnictví […], celní úřad nebo útvar, který žádost projedná, oznámí držiteli práva – na jeho žádost a pokud jsou známy – jména a adresy příjemce, odesílatele, deklaranta nebo držitele zboží a původ a místo, odkud bylo podezřelé zboží dovezeno […].

Celní úřad poskytne žadateli […] možnost zkontrolovat zboží, jehož propuštění bylo pozastaveno […].

Při přezkoumávání zboží může celní úřad odebrat vzorky […] a předat nebo zaslat tyto vzorky držiteli práva na jeho výslovnou žádost výhradně za účelem analýzy a pro usnadnění dalšího postupu […]. “

13. Podle čl. 12 prvního pododstavce nařízení č. 1383/2003, držitel práva použije údaje uvedené v čl. 9 odst. 3 prvním pododstavci pouze pro účely stanovené v článcích 10, 11 a čl. 13 odst. 1.

14. Článek 12 druhý pododstavec se týká použití informací získaných celními orgány:

„Jakékoli jiné použití nedovolené vnitrostátními předpisy členského státu, ve kterém situace vznikla, může na základě právních předpisů členského státu, ve kterém je dotyčné zboží umístěno, mít za následek občanskoprávní odpovědnost držitele práva a vést k pozastavení žádosti o přijetí opatření […]“

15. Nařízení č. 1383/2003 vstoupilo v platnost sedmým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*, a sice 9. srpna 2003, ale jeho čl. 25 druhý pododstavec odložil jeho použitelnost na 1. července 2004.

16. Článek 9 první pododstavec prováděcího nařízení stanoví:

„Žádosti o přijetí opatření [celními orgány] podané do 1. července 2004 zůstávají v platnosti až do předepsaného skončení jejich platnosti a nemohou být obnoveny. Musí být však doplněny prohlášením uvedeným v článku 6 nařízení [č. 1383/2003] […]. Na základě tohoto prohlášení se uvolní jistota případně požadovaná v členských státech.“

17. Prováděcí nařízení nabylo účinnosti dnem zveřejnění v Úředním věstníku, a sice 30. října 2004, ale čl. 11 druhý pododstavec stanoví datum jeho zpětné použitelnosti na 1. červenec 2004.

18. Konečně je třeba rovněž zmínit článek 15 celního kodexu Společenství [8], který stanoví:

„Na veškeré informace, které jsou důvěrné povahy nebo jsou poskytovány jako důvěrné, se vztahuje povinnost mlčenlivosti a celní orgány je nesmí dále sdělovat bez výslovného zmocnění osobou nebo orgánem, který je poskytl; sdělení těchto informací se povoluje tehdy, kdy jsou tak celní orgány povinny nebo oprávněny učinit na základě platných předpisů, zejména v souvislosti s ochranou údajů nebo soudním řízením."

B – *Belgická právní úprava*

19. Podle čl. 320 odst. 1 AWDA [9] jsou každý úředník a každá osoba, kteří přijímají opatření z jakéhokoli titulu v rámci uplatnění daňových právních předpisů nebo mají přístup do úřadu správy cla a daní, povinni zachovávat mimo oblast výkonu svých funkcí „naprostou mlčenlivost ohledně všeho, co se dozvěděli v rámci výkonu svých úkolů".

20. Stejně jako další daňová pravidla je toto ustanovení součástí belgického veřejného pořádku, z čehož nevyplývá vyloučení toku informací týkajících se daňového šetření (v oblasti cel) do občanského řízení.

21. Belgická procesněprávní úprava umožňuje občanským soudům vyslechnout úředníky jako svědky [10] a uložit celním orgánům povinnost předložit písemnosti z daňového spisu [11]. V takovém případě se osoby vázané povinností mlčenlivosti mohou podrobit příkazu soudu.

III – Skutkový stav věci v původním řízení

22. Beecham Group a další podniky, kteří jsou žalobci ve sporu v původním řízení (dále jen „Beecham a další"), patří do skupiny GlaxoSmithKline (dále jen „GSK"), specializované na výrobu a uvádění na trh léčivých přípravků a jiných přípravků pro zdraví, která je spolumajitelkou některých zapsaných ochranných známek.

8 — Nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. L 302. s. 1; Zvl. vyd. 02/04, s. 307).

9 — Koninklijk besluit van 18 juli 1977 tot coördinatie van de algemene bepalingen inzake douane en accijnzen (královské nařízení ze dne 18. července 1977 o koordinaci obecných předpisů o clech a daních).

10 — Článek 915 a násl. Gerechtelijk Wetboek (belgický občanský soudní řád).

11 — Článek 877 a násl. belgického občanského soudního řádu.

23. Žalovaná společnost Andacon NV se zabývá velkoprodejem léčivých přípravků.

24. V období let 2003 a 2004 vyfakturoval podnik GSK Export Ltd, který je partnerem žalobkyň v Keni, značné množství výrobků skupiny, ke které náleží, etiopské společnosti MBATA (Ethiopia) Pvt. Ltd. Company (dále jen „MBATA"), se sídlem v Addis Abeba. Konečným příjemcem zboží byla etiopská armáda.

25. Zeměpisná poloha Etiopie v tak zvaném „Africkém rohu" a bez přístupu k Rudému moři po vzniku nezávislosti Eritreje si vynucuje přepravu léčivých přípravků lodí až do přístavu Džibutsko a po jejich vykládce pozemní dopravou do etiopského hlavního města.

26. GSK požádala Spojené království o přijetí opatření celními orgány podle čl. 3 odst. 1 nařízení (ES) č. 3295/94 [12] a příslušné anglické úřady tuto žádost přijaly dne 26. listopadu 2003 s účinností od 25. listopadu 2004 a uvědomily své belgické protějšky v prosinci 2003.

12 — Nařízení Rady (ES) č. 3295/94 ze dne 22. prosince 1994, kterým se stanoví opatření s cílem zakázat propouštění padělků a nedovolených napodobenin do volného oběhu, režimu vývozu, zpětného vývozu nebo do některého režimu s podmíněným osvobozením od cla (Úř. věst. L 341, s. 8; Zvl. vyd. 02/05, s. 318).

27. Začátkem října roku 2004 informovala belgická hraniční služba GSK o tom, že objemná zásilka výrobků nesoucích její ochrannou známku byla dovezena do Belgie přes přístav Antverpy z místa odeslání nacházejícího se mimo Evropskou unii.

28. GSK bylo povoleno zkontrolovat na místě několik vzorků dotčených výrobků, aby mohla ověřit, zda se jedná o padělky. Díky číslu šarže potvrdila dovoz výrobků prodaných MBATA do Evropské unie, za jejichž konečného příjemce byla označena etiopská armáda.

29. Vzhledem k tomu, že předběžný přezkum ukázal, že sporné výrobky byly pravé, belgické celní orgány odmítly poskytnout podrobnější informace majitelce ochranné známky, neboť měly za to, že nařízení č. 1383/2003 se nevztahuje na paralelní dovozy.

30. Na žádost GSK vydal dne 5. října 2004 předseda Rechtbank van Eerste Aanleg te Antwerpen (soud prvního stupně v Antverpách) usnesení, kterým zakázal každému, kdo měl v držení tyto léčivé přípravky, jakož i jiné zboží, které GSK prodala MBATA původem z Džibutska, aby toto zboží odevzdal, i když se ještě nacházelo v tranzitu, a ustanovil na náklady žadatelů soudního exekutora jako uschovatele uvedeného výrobku, kterého

zmocnil ke shromáždění a zanesení do protokolu všech nezbytných údajů o jakosti, názvu zboží, jeho původu a místu určení.

31. Na žádost ustanoveného uschovatele bylo dopisem ze dne 6. října 2004, podepsaným soudním exekutorem, zabaveno 202 šarží léčivých přípravků.

32. Šetření ukázalo, že MBATA měla nejprve v úmyslu znovu prodat zabavené zboží určité společnosti s domicilem ve Spojeném království a následně podniku AYEZAN E-Gistic L.l. c. (dále jen „AYEZAN"), podléhajícímu právním předpisům Spojených arabských emirátů.

33. Společnost této arabské země podala námitku třetí osoby proti usnesení ze dne 5. října 2004, kterou předseda soudu prvního stupně v Antverpách dne 24. března 2005 zamítl jako neopodstatněnou.

34. AYEZAN podala proti tomuto rozhodnutí odvolání k Hof van Beroep te Antwerpen (odvolací soud v Antverpách). Rozhodnutím ze dne 1. března 2006 nařídil uvedený soud celnímu úřadu v Antverpách, aby mu zaslal úplný spis týkající se dovozu 202 šarží léčivých přípravků. Oblastní ředitel této žádosti vyhověl dne 28. dubna 2006.

35. Rozsudkem ze dne 13. září 2006 zamítl Hof van Beroep odvolání jako neopodstatněné.

36. Podle názoru tohoto soudu byla celní správa oprávněna ukázat majiteli ochranné známky několik vzorků sporného zboží, s cílem určit, zda se jedná o padělky ve smyslu čl. 4 odst. 2 nařízení č. 1383/2003. Podle zmíněného soudu není však taková prezentace rovnocenná důkladné inspekci uvedené v čl. 9 odst. 3 druhém pododstavci, která umožňuje vyčerpávajícím způsobem kontrolovat původ zboží a místo, odkud bylo zboží dovezeno, nebo provést detailní technickou analýzu odebraného vzorku podle posledního pododstavce uvedeného článku.

37. Přestože předkládací usnesení neuvádí mnoho podrobných údajů o sporu projednávaném předkládajícím soudem, lze odvodit, že Beecham a další požadují od Rechtbank van koophandel, aby jednak zakázal společnosti Andacon NV užívat sporné výrobky v obchodě bez souhlasu jejich vlastníků, a jednak zničil zabavené zboží.

38. Andacon NV popírá, že by informace získané belgickými celními orgány byly použity k účelům odlišným od těch, které jsou stanoveny nařízením č. 1383/2003, zejména v rámci boje proti paralelním dovozům.

IV – Předběžné otázky a řízení před Soudním dvorem

39. Relevance uvedených právních předpisů Společenství, které jsou přímo použitelné v členských státech, podnítila Rechtbank van koophandel Brussel k tomu, aby přerušil řízení před tím, než rozhodne ve věci samé, a položil Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je třeba vykládat čl. 9 odst. 1 nařízení (ES) č. 1891/2004 v tom smyslu, že je příslušným celním útvarům nebo příslušnému celnímu úřadu zakázáno informovat podle čl. 9 odst. 2 nařízení (ES) č. 1383/2003 nebo provést kontrolu podle čl. 9 odst. 3 druhého pododstavce nařízení (ES) č. 1383/2003, dokud nebyla žádost o přijetí opatření doručená před 1. červencem 2004 doplněna o prohlášení uvedené v článku 6 nařízení č. 1383/03? Je jinými slovy toto prohlášení formální podmínkou další platnosti žádosti o přijetí opatření?

2) Je třeba vykládat čl. 4 odst. 2 nařízení (ES) č. 1383/03 v tom smyslu, že umožnil celní správě v Antverpách předložit majitelce ochranné známky šest vzorků zboží, aby bylo možno určit, zda se jedná o padělané zboží, s tím, že toto oznámení vzorku nelze ztotožnit s důkladnou kontrolou ve smyslu čl. 9 odst. 3 druhého pododstavce nařízení (ES) č. 1383/2003, v rámci níž je přípustné přesně kontrolovat původ zboží a místo, odkud bylo zboží dovezeno, či s důkladnou technickou analýzou odebraného vzorku podle čl. 9 odst. 3 posledního pododstavce nařízení (ES) č. 1383/2003? Pokud bude odpověď na tuto otázku kladná, mělo se toto předložení uskutečnit v rámci lhůty tří pracovních dnů uvedené v čl. 4 odst. 1 nařízení?

3) Brání nařízení (ES) č. 1383/2003 tomu, aby belgičtí celní úředníci předávali dále informace, které byly získány v rámci provádění nařízení, mimo kanály uvedené v čl. 9 odst. 2 a čl. 9 odst. 3 prvním pododstavci nařízení, např. v rámci výslechu svědků nebo předložení písemností nařízených belgickými soudy?

4) Brání nařízení (ES) č. 1383/2003 tomu, aby byly informace, které byly získány při použití čl. 4 odst. 2 (viz druhá otázka) a čl. 9 odst. 2 a 3 – jiné než informace uvedené v čl. 9 odst. 3 prvním

pododstavci – nebo při provádění výslechu svědků nebo předložení písemností nařízených belgickým soudem (viz třetí otázka), využity v rámci řízení, které neslouží k tomu, aby byly odhaleny padělky zboží, např. v rámci řízení týkajícího se boje proti paralelním dovozům?“

40. Předkládací usnesení došlo kanceláři Soudního dvora dne 5. března 2007.

41. Dne 16. května 2007 podala Beecham a další proti předkládacímu rozhodnutí odvolání k Hof van Beroep te Brussel.

42. Během písemné části řízení předložily vyjádření Beecham a další, Andacon NV, německá a belgická vláda a Komise Evropských společenství.

43. Vzhledem k tomu, že konání jednání nebylo požadováno, věc byla po všeobecné schůzi konané dne 26. února 2008 připravena k vypracování tohoto stanoviska.

V – Posouzení předběžných otázek

A – *Úvodní poznámky: k příslušnosti Soudního dvora*

44. Posouzení této procesní otázky před tím, než bude posouzena žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, se jeví nezbytným vzhledem k tvrzením žalobkyň v původním řízení týkajícím se dané věci, obsaženým ve spise předaném Soudnímu dvoru.

45. Již jsem uvedl, že Beecham a další napadly předkládací usnesení předkládajícího soudu. Namítají, že na základě odkladného účinku vnitrostátního odvolání byla věc Rechtbank van koophandel de Brussel odňata a převzata Hof van Beroep te Brussel.

46. Uplatněná argumentace nepostrádá důmyslnost, neboť poukazuje na ustálenou judikaturu, která brání Soudnímu dvoru rozhodovat o předběžné otázce položené vnitrostátním soudem, pokud žádaný výklad práva Společenství nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení nebo jestliže se jedná o hypotetický problém [13].

13 — Rozsudky ze dne 16. prosince 1981, Foglia (244/80, Recueil, s. 3045, bod 18); ze dne 25. října 2005, Schulte (C-350/03, Sb. rozh. s. I-9215, bod 43), a ze dne 15. února 2007, BVBA Management, Training en Consultancy (C-239/05, Sb. rozh. s. I-1455, bod 52).

47. Nicméně přirovnání projednávaného případu k věcem, v nichž byly vydány rozsudky, z nichž vyplynula zmíněná judikatura Soudního dvora, není přesvědčivé. Prostřednictvím využití opravných prostředků podle vnitrostátního práva totiž spojitost mezi požadovaným odborným výkladem práva Společností a věcnou podstatou rozsudků nezanikne, nestává se pouze teoretickou.

48. Toto není prostředek, jakým by bylo možno popřít příslušnost Soudního dvora, neboť jakmile je řízení před soudem *ad quem* skončeno, je věc vrácena soudu *a quo*, autoru žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, který pokračuje v jejím projednání. Je-li odvolání vyhověno, Soudní dvůr věc odloží [14]; v opačném případě je předběžná otázka plně aktuální.

49. Ve skutečnosti v takových případech Soudní dvůr změnil svoji judikaturu, podle které Soudní dvůr pokračoval v řízení o předběžné otázce, dokud vnitrostátní soud nevzal žádost zpět nebo ji nezrušil [15], a nyní rozhoduje o této otázce podle toho, zda vnitrostátní opravné prostředky proti předkládacím soudním rozhodnutím mají odkladný účinek. Přeruší tak řízení, pokud vnitrostátní procesní normy stanoví takovýto odkladný účinek [16], a v opačném případě v řízení pokračuje.

14 — Usnesení ze dne 16. ledna 1996, Ardon a další (C-310/94); ze dne 8. prosince 1993, Bosman (C-269/92); ze dne 4. července 1990, Plapied a Gallez (C-34/90), a ze dne 3. června 1969, Chanel (31/68, Recueil, s. 403).

15 — Rozsudky ze dne 30. ledna 1974, BRT (127/73, Recueil, s. 51, bod 9), a ze dne 9. března 1978, Simmenthal (106/77, Recueil, s. 629, bod 10).

16 — Výše uvedené usnesení ze dne 3. června 1969, Chanel; ze dne 20. ledna 1988, Nationaal Instituut vor Landbouwkrediet (C-132/87), a výše uvedené usnesení ze dne 4. července 1990, Plapied a Gallez.

50. Toto řešení má dvojí výhodu: jednak respektuje práva jednotlivců na podání opravného prostředku podle jejich vnitrostátního právního řádu; krom toho chrání pozici soudu *a quo* jakožto autora žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce tím, že se snaží vyhnout tomu, aby byl ponechán na milost procesním taktikám účastníků původního řízení.

51. Ze spisu vyplývá, že vzhledem k nedostatku informací o zmíněném odkladném účinku odvolání proti předkládacím usnesením, zaslal Soudní dvůr Hof van Beroep te Brussel dopis, v němž požadoval vysvětlení belgického procesního práva.

52. Hof van Beroep te Brussel odpověděl dopisem ze dne 8. ledna 2008, došlým kanceláři Soudního dvora dne 17. ledna 2008, že odvolání nemá zmíněný odkladný účinek, a řízení o předběžné otázce může tudíž pokračovat obvyklým způsobem.

53. V důsledku toho je třeba shledat předběžné otázky přípustnými a zahájit jejich posouzení.

B – *K první předběžné otázce*

54. Základem otázky jsou legislativní změny provedené v době rozhodné z hlediska skutečností původního sporu.

55. Z vylíčení právního rámce vyplývá, že nařízení č. 1383/2003 bylo zveřejněno v srpnu 2003 a vstoupilo v platnost dne 1. července 2004, zatímco prováděcí nařízení bylo přijato teprve 21. října 2004, zveřejněno v Úředním věstníku ze dne 30. října 2004 a se zpětnou účinností bylo použitelné od stejného data jako základní nařízení, a sice od 1. července 2004.

56. Jelikož čl. 9 první pododstavec prováděcího nařízení stanoví povinnost, že žádosti o přijetí opatření podané do 1. července 2004 musí být doplněny prohlášením uvedeným v článku 6 nařízení č. 1383/2003, předkládající soud by chtěl zjistit, zda tato povinnost mohla být uložena Beecham a dalším, neboť ke sporným událostem došlo na začátku měsíce října 2004 před vydáním tištěné verze prováděcího nařízení. Přeje si zejména zjistit, zda výše uvedený požadavek je *sine qua non* podmínkou platnosti žádosti o přijetí opatření.

57. Se zřetelem k tomuto legislativnímu nedostatku se domnívám, že vhodným řešením je použití nejzákladnější nástrojů právního výkladu, obecných zásad každého právního řádu.

58. Zásada publicity právních norem, úzce spjatá se zásadou právní jistoty, brání tomu, aby bylo od občanů vyžadováno dodržování zákonů v případě neexistence promulgačních mechanismů, které zpřístupňují tyto normy jednotlivcům. Až tímto nabývá výraz „neznalost zákona neomlouvá jeho nedodržování“, tak známý španělským právníkům [17], své pravé hodnoty.

59. V projednávaném případě je myšlenka odsuzovat žalobce v původním řízení za to, že nepředložili prohlášení uvedené v čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1383/2003 jako doplněk žádosti o přijetí opatření podané GSK k anglickým celním orgánům v listopadu 2003, což je tvrzení zastávané společností Andacon NV, v rozporu s těmito zásadami.

60. Jednak vzhledem k tomu, že nařízení č. 1383/2003 neobsahuje žádné přechodné ustanovení, týkající se zejména žádostí

17 — Neboť tato zásada je obsažena v čl. 6 odst. 1 úvodním nadpise kapitoly III občanského zákoníku „Obecná účinnost právních norem“.

o přijetí opatření podaných před jeho vstupem v platnost, Beecham a další mohly očekávat, že žádosti, na které se vztahuje nařízení č. 3295/94, zůstanou v platnosti. V tomto rámci článek 6 nařízení č. 1383/2003 působil pouze do budoucnosti, pro případ žádostí podaných od 1. července 2004.

61. Krom toho, jak tvrdí správně Komise, správný výklad čl. 9 prvního pododstavce prováděcího nařízení vede k tomu, že žádosti o kontrolu podané k celním úřadům zůstávají platné až do uplynutí doby, na kterou byly přiznány; a tato základní podmínka je nezávislá na případném osudu prohlášení, které musí být podle uvedeného článku přiloženo, neboť tento dokument je spojen s jistotou, která by mohla být případně požadována členskými státy. Na rozdíl od žádostí podaných po 1. červenci 2004 [18] zákonodárce nepodmínil zachování platnosti žádostí podaných před tímto datem dodržením této náležitosti, v soudržnosti s nařízením č. 3295/94 [19], které toto dodržení rovněž kategoricky nevyžadovalo.

62. Stanovisko společnosti Andacon NV by znamenalo, že by se připustila změna hmotněprávních podmínek platnosti žádostí podaných před 1. červencem 2004 tím, že by byl doplněn nový požadavek, doplňkové celní prohlášení podle článku 6 nařízení č. 1383/2003, které v rámci nařízení č. 3295/94 spadalo do diskreční pravomoci členských států. To by bylo v rozporu se zásadami právní jistoty a legitimního očekávání a rovněž by porušovalo práva nabytá autory žádostí přijatých před změnou právní úpravy.

63. V důsledku toho je třeba na první předběžnou otázku odpovědět záporně, a to tak, že prohlášení uvedené v článku 6 nařízení č. 1383/200 není formální podmínkou toho, aby žádosti o přijetí opatření celními orgány podané před 1. červencem 2004 i nadále působily účinky.

C – *Ke druhé předběžné otázce*

64. Druhou otázkou se předkládající soud táže Soudního dvora na meze jednání celních orgánů ve světle čl. 4 odst. 2 nařízení č. 1383/2003, a to prostřednictvím otázky, zda uvedený článek umožňoval úřadu v Antverpách předložit majiteli ochranné známky šest vzorků odebraných ze zboží s cílem určit, zda se jednalo o nedovolené napodobeniny.

65. Rechtbank van koophandel má za to, že takové předložení není důvodné připodobňovat k důkladné kontrole podle čl. 9 odst. 3

18 — Článek 5 odst. 5 druhý pododstavec nařízení č. 1383/2003.
19 — Článek 3 odst. 2 ve spojení s odst. 6.

druhého pododstavce výše uvedeného nařízení, která umožňuje kontrolovat původ zboží místo, odkud bylo zboží dovezeno, ani k důkladné technické analýze odebraných vzorků stanovené ve třetím pododstavci výše uvedeného ustanovení.

66. V případě kladné odpovědi si rovněž přeje zjistit, zda k tomuto předložení muselo dojít ve lhůtě tří pracovních dnů, stanovené v čl. 4 odst. 1 výše uvedeného nařízení.

67. Je třeba souhlasit s Komisí v tom smyslu, že případy uvedené v článcích 4 a 9 nařízení č. 1383/2003 se od sebe liší. Vzhledem k jejich dopadu na konečnou odpověď je tedy třeba je stručně vysvětlit.

68. První z uvedených ustanovení se týká opatření, která lze přijmout celními orgány *před* podáním žádosti o přijetí opatření, jak vyplývá z názvu oddílu 1 kapitoly II výše uvedeného nařízení, jehož jediným ustanovením je článek 4.

69. Jedná se o minimální opatření, jejichž cílem je informovat majitele případně porušeného práva k duševnímu vlastnictví o existenci podezřelého zboží, aby tento mohl ve lhůtě tří dnů od obdržení oznámení podat žádost o přijetí opatření celními orgány v souladu s článkem 5 nařízení č. 1383/2003.

70. Cílem je položit základy následným hloubkovým šetřením jak celními orgány, tak majitelem ochranné známky nebo obdobného práva, která jsou přípustná až po předložení požadované formální žádosti o kontrolu a jejím přijetí ze strany celních orgánů. Jakmile je takto učiněno, lze provést šetření stanovená v článku 9. Jinými slovy, články 4 a 9 se navzájem vylučují.

71. Jak přitom vyplývá z předkládacího usnesení, GSK podala žádost v listopadu 2003, přičemž tato žádost byla přijata britskými celními orgány téhož měsíce a belgické celní orgány ji obdržely v prosinci 2003. Za těchto podmínek, jak uvádí belgická vláda, postrádá výklad článku 4 nařízení č. 1383/2003 pro Rechtbank van koophandel de Bruxelles význam. Navrhuji tedy neodpovídat na jeho druhou otázku.

D – *Ke třetí a čtvrté předběžné otázce*

72. Předkládající soud má obavy ohledně použití informací shromážděných celními orgány mimo kanály uvedené v nařízení č. 1383/2003, zejména pak mohou-li být tyto informace odhaleny v rámci výslechu svědků nebo předložené jako důkazy v jiném sporu na příkaz soudce (třetí otázka) nebo použity v rámci řízení týkajících se boje proti paralelním dovozům (čtvrtá otázka).

73. Aniž je dotčena možnost odpovědět na tyto dvě otázky odděleně, sdílím názor německé vlády [20], že je třeba se těmito otázkami zabývat společně, neboť mají společný základ: použití informací v přesně vymezeném řízení, jako je řízení v celních záležitostech, a jejich následné použití v jiných řízeních.

74. Zaprvé je třeba upřesnit, že otázka předkládajícího soudu se týká informací o skutečném nebo odhadovaném množství zboží, jejich skutečné nebo předpokládané povaze, jménu a adrese příjemce, odesílatele, deklaranta nebo držitele zboží a původu zboží a místu, odkud bylo podezřelé zboží doveženo, v souladu s čl. 9 odst. 2 a 3 prvním pododstavcem nařízení č. 1383/2003.

75. Zadruhé, právní úprava se liší podle toho, jaká osoba sdělila informace. V důsledku toho se právní situace celních úředníků liší od situace majitelů práva k duševnímu vlastnictví, kteří měli přístup ke zmíněným informacím a měli v úmyslu jich využít jinak.

76. Zaměstnanci pohraniční policie nejsou vázáni článkem 12 nařízení č. 1383/2003, neboť první pododstavec uvedeného článku, který omezuje použití obdržených údajů pouze pro účely tohoto nařízení, uvádí pouze „držitele práva“. Z toho lze tedy vyvodit, že celní zaměstnanci nepodléhají tomuto ustanovení, nýbrž článku 15 celního kodexu Společenství, jakožto *lex generalis* v této oblasti.

77. Tento posledně zmíněný článek povoluje celním orgánům sdělit informace v rozsahu, v němž jsou povinny tak učinit v souvislosti s ochranou údajů nebo soudním řízením. Právní úpravou použitelnou na použití uvedených údajů mimo celní oblast jsou tedy vnitrostátní procesní předpisy, v projednávaném případě belgické právní předpisy.

20 — Německá vláda předložila vyjádření pouze k těmto dvěma posledně uvedeným otázkám.

78. V důsledku toho je třeba na třetí předběžnou otázku odpovědět tak, že nařízení č. 1383/2003 nebrání tomu, aby celní úředníci poskytli informace získané v rámci provádění nařízení mimo kanály, které jsou uvedeny v čl. 9 odst. 2 a 3 prvním pododstavci tohoto nařízení, v rámci výslechu svědků nebo předložení důkazů nařízených vnitrostátními soudy.

79. Pokud jde o majitele práva k duševnímu vlastnictví, jeho právní situace se zásadně neliší od situace celních úředníků. Přestože, jak jsem již uvedl, čl. 12 první pododstavec nařízení č. 1383/2003 omezuje škálu možností použití informací poskytnutých celními orgány pouze pro účely výslovně stanovené nařízením, druhý pododstavec výše uvedeného ustanovení podrobuje zákonnost jiných použití právnímu řádu členského státu, na jehož území se zboží nachází, zpravidla státu celního orgánu, který ohlásil existenci podezřelého zboží.

80. Škála se znovu rozšiřuje tím, že nabízí majiteli práva k duševnímu vlastnictví veškeré možnosti dovolené vnitrostátním právem, zahrnující řízení před všemi soudy, tedy řízení před občanskými soudy a řízení umožňující boj proti paralelním dovozům.

81. Podle Soudního dvora se může majitel ochranné známky bránit paralelním dovozům ze třetích zemí, je-li zamýšleno uvést zboží nesoucí jeho ochrannou známku na území Společenství bez jeho výslovného či konkludentního souhlasu. Na toto zboží se neuplatní teorie vyčerpání práva z ochranné známky, použitelná pouze v rámci Evropského hospodářského prostoru [21].

82. V důsledku toho jsou v případě nedostatku jeho souhlasu porušena práva majitele ochranné známky [22]. Cílem nařízení č. 1383/2003 je bojovat proti uvádění na trh padělaného zboží a nedovolených napodobenin tohoto zboží porušujícímu práva duševního vlastnictví. Nelze tedy pochopit, proč by majitel těchto práv nemohl použít informace získané od celních orgánů k hájení těchto práv před jinými soudy, aby se tak bojovalo proti paralelním dovozům.

83. V souhrnu mám za to, že je na čtvrtou předběžnou otázku třeba odpovědět též záporně, a to tak, že nařízení č. 1383/2003 nebrání tomu, aby informace získané podle čl. 9 odst. 2 a 3 tohoto nařízení byly použity v rámci řízení, jehož cílem je zabránit paralelním dovozům ze třetích zemí, pokud tyto dovozy porušují právo k ochranné známce.

21 — Rozsudek ze dne 16. července 1998, Silhouette International Schmied (C-355/96, Recueil, s. I-4799, body 18 a 22 až 26); ve vztahu k rozsudkům ze dne 11. července 1999, Sebago y Maison Dubois (C-173/98, Recueil, s. I-4103, body 17 až 20), a ze dne 20. listopadu 2001, Zino Davidoff a Levi Strauss (C-414/99 až C 416/99, Recueil, s. I-8691, bod 47).

22 — Rozsudky ze dne 8. dubna 2003, Van Doren + Q (C-244/00, Recueil, s. I-3051, bod 26), a ze dne 30. listopadu 2004, Peak Holding (C-16/03, Sb. rozh. s. I-11313, bod 36).

VI – Závěry

84. S ohledem na předcházející úvahy navrhuji Soudnímu dvoru odpovědět na předběžné otázky položené Rechtbank van koophandel následovně:

„1) Prohlášení zmíněné v článku 6 nařízení Rady (ES) č. 1383/2003 ze dne 22. července 2003 o přijímání opatření celních orgánů proti zboží podezřelému z porušení určitých práv duševního vlastnictví a o opatřeních, která mají být přijata proti zboží, o kterém bylo zjištěno, že tato práva porušilo, nepředstavuje formální podmínku toho, aby žádosti o přijetí opatření celními orgány podané do 1. července 2004 i nadále působily účinky.

2) Nařízení č. 1383/2003 nebrání tomu, aby celní úředníci poskytli informace získané v rámci provádění nařízení mimo kanály uvedené v čl. 9 odst. 2 a 3 prvním pododstavci tohoto nařízení, v rámci výslechu svědků nebo předložení důkazů nařízených vnitrostátními soudy.

3) Nařízení č. 1383/2003 nebrání tomu, aby informace získané podle čl. 9 odst. 2 a 3 tohoto nařízení byly použity v rámci řízení, jehož cílem je zabránit paralelním dovozům ze třetích zemí, pokud tyto dovozy porušují právo k ochranné známce.“